

Handreiking Inventariseren en activeren netwerken

Alles wat je moet weten

Urgentie

DNA Kwadrant

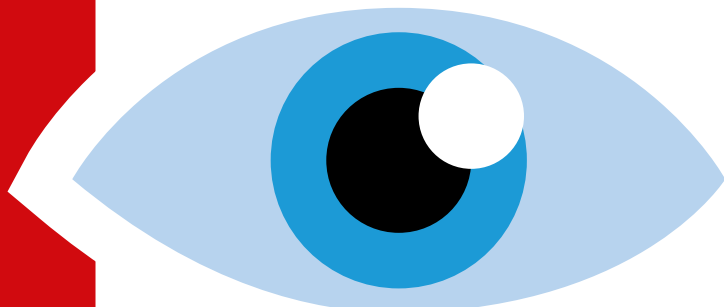

Aanpak

Coördinerend

Coachend

Resultaten

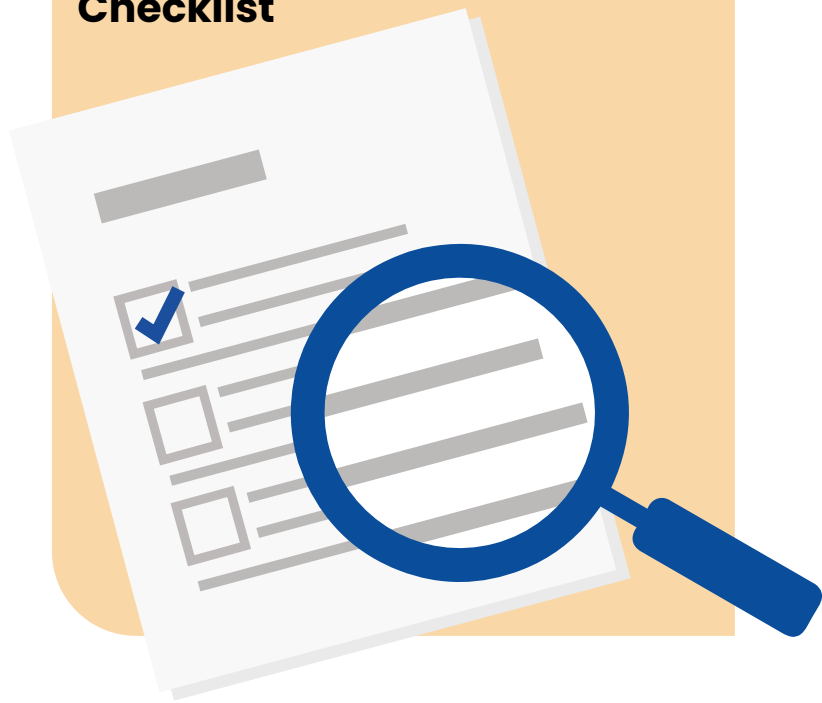
Good Practices

Partners

Checklist

1. Nut en noodzaak

Punten om in acht te houden in het bouwen en gebruik van het netwerk:

- Stimuleer co-/zelf-creatie met het netwerk.
- Stimuleer vertrouwen. Zowel in elkaar als in de overheid.

1.1 Nut

Een sterk sociaal netwerk verhoogt de sociale cohesie. Een netwerk kan ook een belangrijke rol spelen bij het omgaan met crisis of rampen.¹

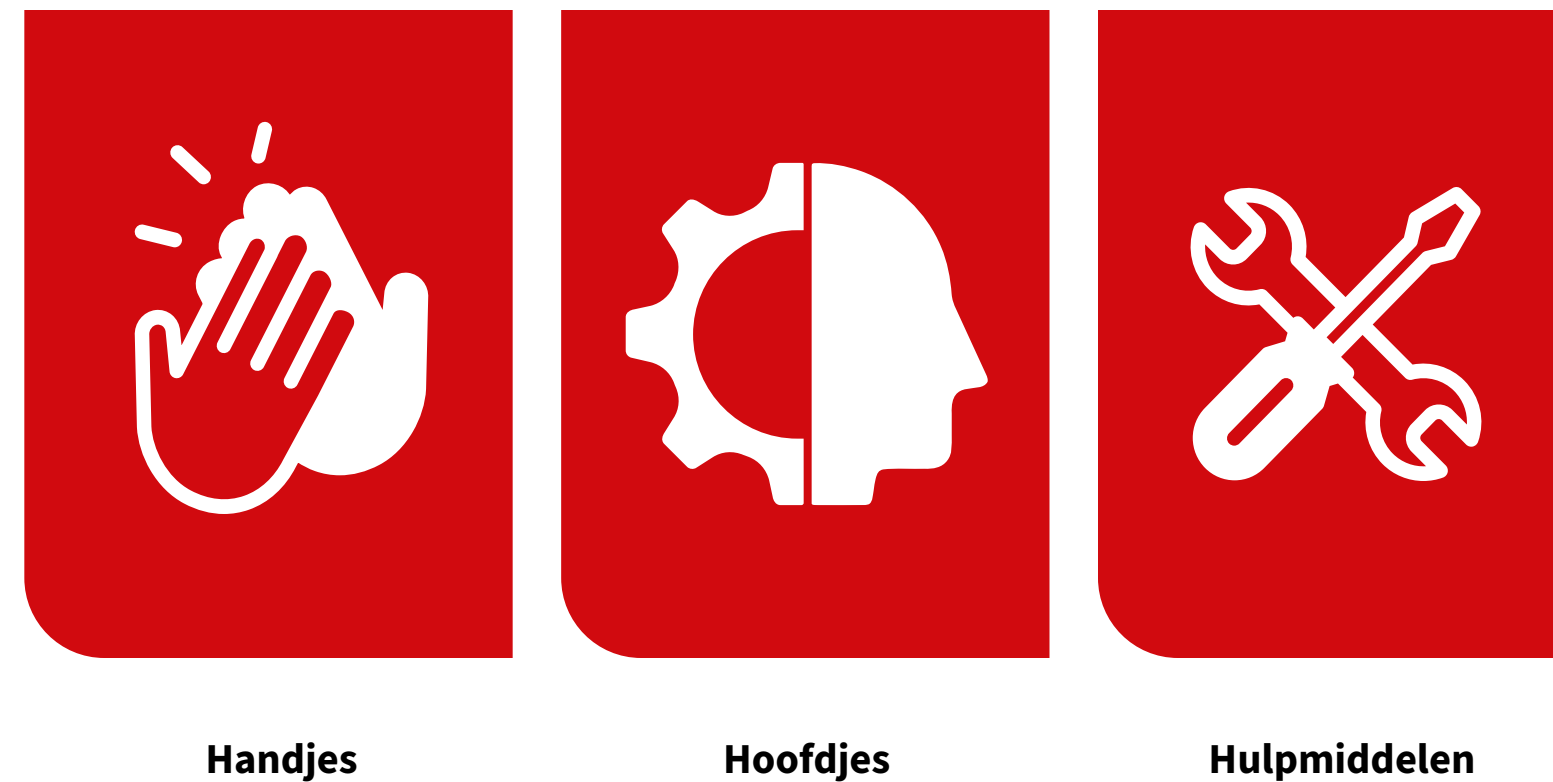
Voorbeelden:

1. Tijdens corona spontane hulpinitiatieven in wijken met hoge cohesie².
Boodschappen voor kwetsbare burens.
Koffiemomenten op afstand.
Onlineplatformen voor wandelmaatjes of hulp in dagelijkse taken.
2. Inwoners helpen elkaar actief en reageren snel op dreiging tijdens extreme weersomstandigheden.³
Tijdens een hittegolf zochten inwoners samen verkoeling.
Inwoners boden elkaar onderdak tijdens extreme hitte en deelden ventilatoren.

1.2 Noodzaak

Naast het verhogen van cohesie kan een netwerk helpen cascade effecten tegen te gaan of te verminderen. Bij het in kaart brengen van de hulpmogelijkheden bij verschillende crisis kunnen hier in de koude fase afspraken over worden gemaakt. Zie hiervoor checklist handreiking gemeenten. Zo kan de juiste hulp in gang worden gezet ten tijde van een crisis.

De hulp die een netwerk kan bieden kan ingedeeld worden in de volgende categorieën:

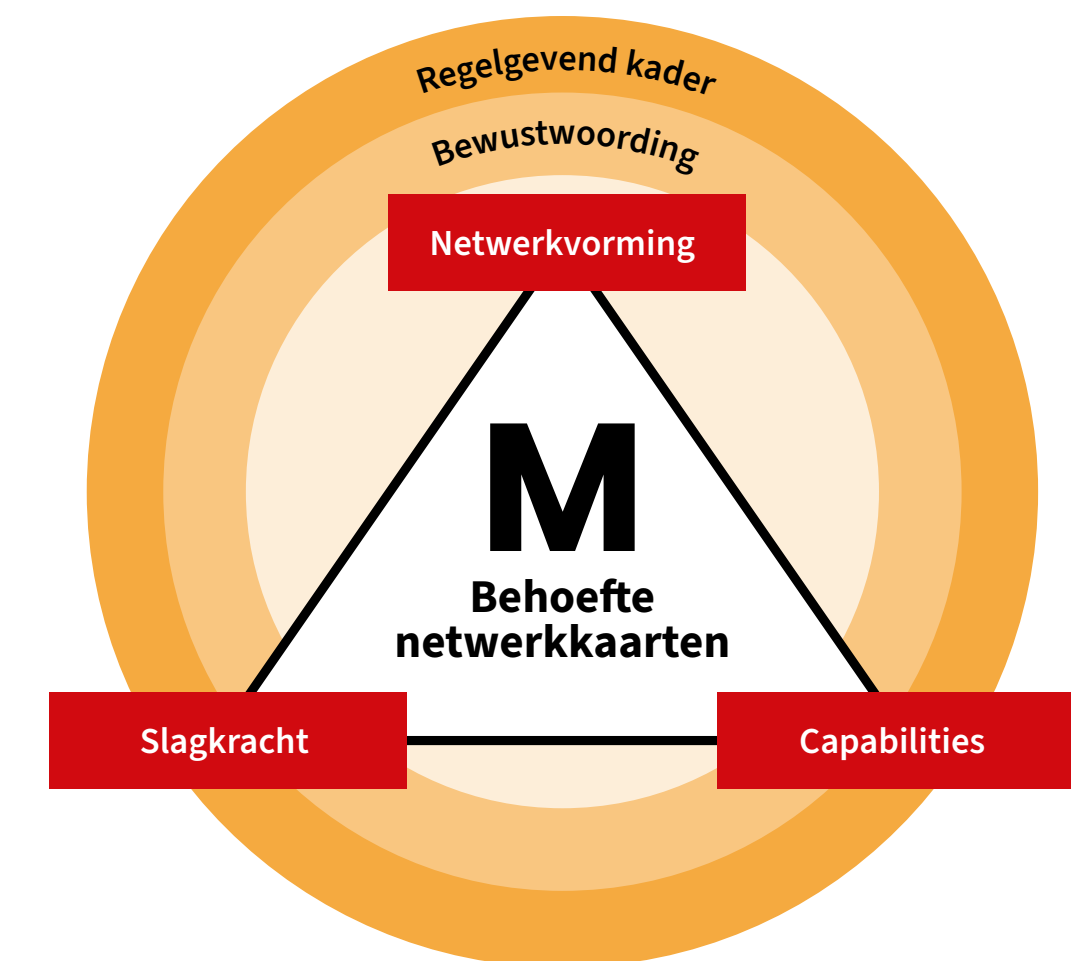

1.3 Network

Voor het opzetten van het netwerk kan gekeken worden naar de opzet van het NIPV, zie afbeelding 1.

In dit overzicht staan de M; behoefte netwerkkaarten centraal. Dit is een product wat het NIPV bezig is met ontwikkelen. Een digitale database aan kaarten van potentiële partners als het Rode Kruis etc. Dit kan voor de lokale gemeenten gezien worden als de netwerken. De belangrijke driehoek hieromheen beschrijft de basis waar dit netwerk uit bestaat; de capabilities (Handjes, Hoofdjes, hulpmiddelen), slagkracht (effectief kunnen handelen) en de netwerkvorming (netwerk kent en vindt elkaar). Om deze mogelijk te maken is er bewustwording nodig (bestaansrecht en reden) met daaromheen het regelgevend kader, ofwel de afspraken met en binnen het netwerk.

Dit gehele plaatje kan je zien als het overzicht en de basis van een vormend netwerk.

¹ [Burgerperspectieven 2025 Bericht 2 | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau](#)

² [Sociale cohesie versterkt de leefbaarheid in de buurt](#)

³ [3056-zelfredzaamheid-en-burgerhulp-bij-rampen-en-crisis-samenvatting.pdf](#)

2. DNA kwadrant

Onderstaand wordt het DNA-kwadrant getoond. Hierbij is het belangrijk te weten dat dit een hulptool is welke kan helpen om het juiste stappenplan te kiezen (hoofdstuk 3) om daarmee te komen tot een passende begeleiding van een specifiek buurtnetwerk door gemeente. Dit is enkel als hulp, maar niet leidend en er kan uiteraard vanaf geweken worden.

STAP 0

2.1 DNA gebied

Bepaal of identificeer het DNA van het gebied. Dit kan door gebruik te maken van onderstaande kwadrant.

Op basis van onderstaand kwadrant zijn er twee stappenplannen uitgewerkt. Het eerste stappenplan is een plan waarbij de gemeente het netwerk coördineert en er invloed op uitoefent. Het tweede stappenplan is bruikbaar bij netwerken waarbij de gemeente een coachende en stimulerende heeft.

Zowel de grootte van een gebied als de aanwezige mate van sociale cohesie zijn van invloed op de manier waarop je als overheid betrokken kunt zijn bij het opzetten en/of onderhouden van een netwerk. Zo kan in buurten met hoge cohesie buurtkamers en wijkcentra een sleutelrol spelen in o.a. communicatie (zoals in Kanaleneiland ten tijde van corona⁴). In de wijk Vollenhove in Zeist is een lage cohesie wat een intensieve aanpak voor renovatie eiste. Hier moet de gemeente actief contact leggen en aanwezig zijn⁵. Kortom buurten met lage cohesie en minder goede sociale infrastructuur is extra investeren in verbinding en basisvoorziening benodigd.⁶

⁴ Bundel ‘Wij in de wijk’ biedt inspiratie voor sociale cohesie in buurten en wijken | Movisie

⁵ Wijkaanpakken in middelgrote gemeenten, drie praktijkvoorbeelden – Gebiedsontwikkeling.nu

⁶ Bibliotheken en buurthuizen hebben levensreddende rol tijdens een crisis - Bibliotheekblad

Voorstel aanpakkeuze:

Vak 1	Coachende aanpak
Vak 2	Afhankelijk van voorkeur, zowel coachend als coördinerend is passend
Vak 3	Afhankelijk van voorkeur, zowel coachend als coördinerend is passend
Vak 4	Coördinerende aanpak

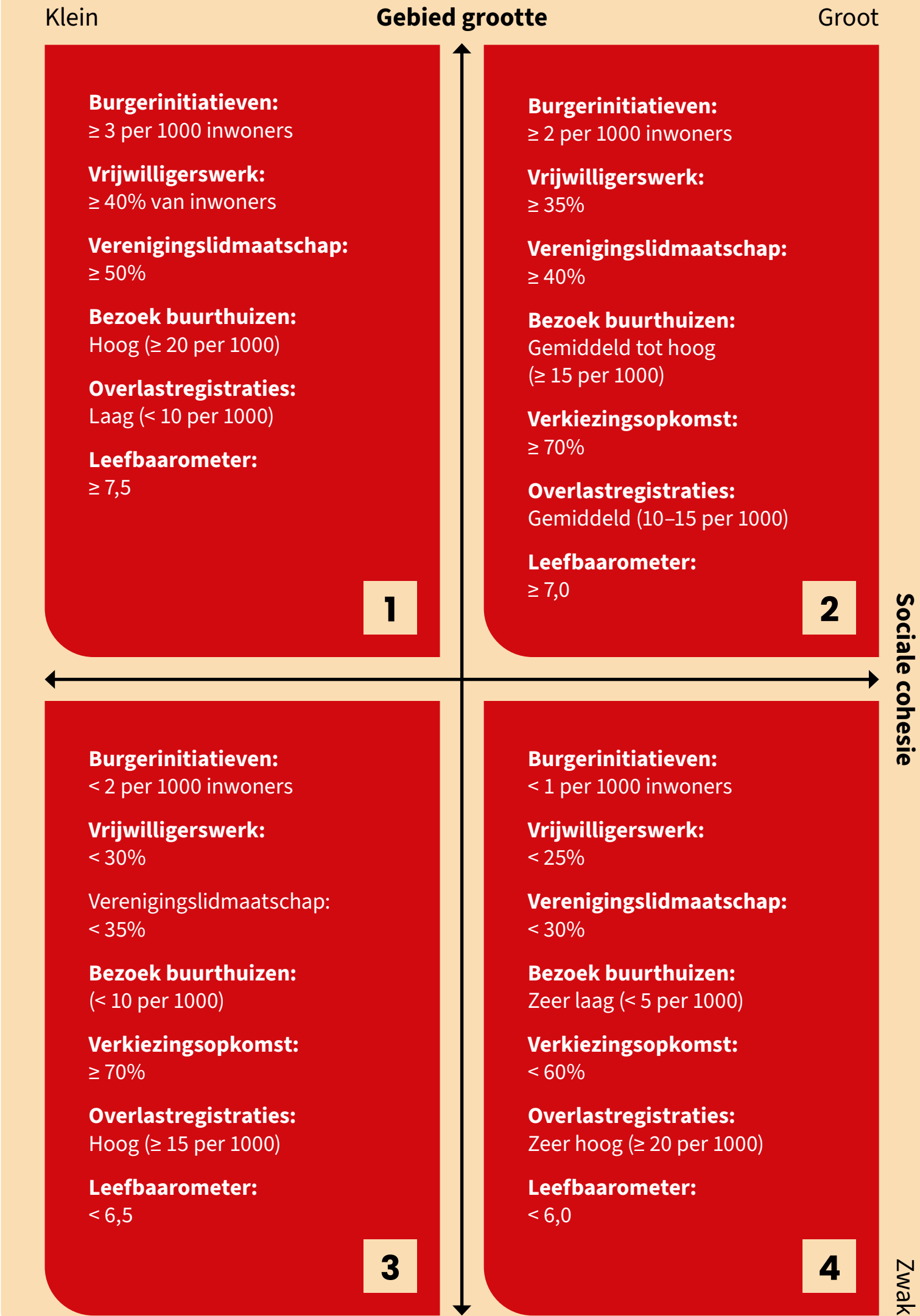
Er is gekozen voor meetbare indicatoren in dit kwadrant^{7,8}. Er kan ook gekozen worden voor niet meetbare indicatoren als:

- Inwoners kennen elkaar.
- Inwoners groeten elkaar op straat.
- Grootste gedeelte is geboren en getogen in gebied.
- Weten waar kwetsbaren zijn in gebied.
- Inwoners kennen en spreken de burens.
- Buurtfeesten.
- Wonen en werken in hetzelfde gebied.

Eerst wordt het stappenplan met een coördinerende rol beschreven. Daarna volgt de beschrijving van de coachende/ stimulerende rol in een stappenplan.

⁷ Kerncijfers wijken en buurten 2024 | CBS

⁸ Home | Waarstaatjegemeente.nl - cijfers en statistieken van gemeenten

3. Stappenplan Coördinerende aanpak

STAP 1

3.1 Identificeer spelers/netwerkanalyse

Breng bestaande netwerken in kaart. Het gaat hierbij om invloedrijke en grote organisaties/bedrijven/verenigingen en sleutelfiguren (bewoners) in een gebied of wijk, later te noemen partners. Bij elk gebied kunnen dit andere partijen/personen zijn. Zo kan in een gebied de katholieke kerk een grote achterban hebben, waar een ander gebied een moskee of juist een voetbalclub belangrijk zijn.

Hiernaast voorbeelden van organisaties, verenigingen en sleutelfiguren waar naar gekeken kan worden.

Het bondgenoten netwerk vanuit de politie is hierbij ook een belangrijk netwerk. Dit netwerk kan ook voor dit doeleinde ingezet worden.

STAP 2

3.2 Zichtbaarheid en aansluiting wijk

Bij een lage cohesie (zoals uit stap 0 blijkt), is het verstandig hier eerst op te investeren. Regelmatig zien we dat er dan in meer of mindere mate wantrouwen is in de overheid. Er wordt dan niet direct vertrouwd op boodschappen vanuit de overheid. Ook worden door de overheid gevraagde acties, zoals het in huis halen van een noodpakket, in wijken waar de sociale cohesie laag is minder vaak opgepakt.

Deze stap kan ook verstandig zijn in combinatie met een groot gebied met grotere groepen inwoners. Ook hier zien we dezelfde problemen en/of verspreiding in netwerken.

Maatschappelijk veld	Netwerk categorie	Voorbeelden
Overheid & publieke diensten	Buurt- en wijkpartners.	Wijkagenten, buurtregisseurs handhavers, veiligheidscoördinatoren, postcommandanten lokale brandweer.
Maatschappelijk middenveld	Sleutelfiguren & Actieve bewoners	
	Bewonersinitiatieven (formeel)	Buurtverenigingen, gezamenlijke moestuinen.
	Ouderen organisaties	Seniorenplatform, ouderenorganisaties, mantelzorgnetwerken, verzorgingstehuizen.
	Religieuze & culturele gemeenschappen	Moskeeën, kerken, tempels, culturele verenigingen, migrantenorganisaties.
Onderwijs & Jeugd	Onderwijsinstellingen	Basisscholen, middelbare scholen, MBO/HBO, schoolmaatschappelijk werk.
	Jongeren en sportactiviteiten	Scouting, sportverenigingen, jongerenwerkorganisaties, jongerenraden.
Markt/bedrijfsleven	Lokale ondernemers & bedrijven	Ondernemersverenigingen, horeca, boeren, winkeliers, marktkooplieden.
Media& Communicatie	Lokale media	Lokale krant, buurtbladen, lokale radio, mediaplatformen.
	Online en sociale media	Wijkwebsites, buurtapps, facebookgroepen.
Informele netwerken	Buurtgroepen & vrijwilligers	Whatsapp-buurtpreventiegroepen, burenhulp, vrijwilligersnetwerken.

STAP 3

3.2.1 Probleemstelling

- > Analyseer de belangrijke partners in het gebied vanuit stap 2. Haal hieruit de mogelijke drempels richting overheid.
- > Waarom is de cohesie nog niet heel hoog (vertrouwen, historie, taal etc.).

3.2.2 Positionering gemeente

- > Luisteren en aanwezig zijn. Probeer de inwoner zelf te spreken en hier enkel te luisteren. Nog niet een boodschap brengen.
- > Zoek bestaande netwerken. Probeer deze kleinschalig op te zoeken doormiddel kleine initiatieven en contacten. Houdt dit ook laagdrempelig.
- > Werk met een toegankelijk contactpersoon. Ook hier kan het netwerk bondgenoten van de politie een hulp zijn. Denk anders aan een wijkregisseur, een vast gezicht.

3.2.3 Praktische route

- > Aanwezigheid op plekken waar de mensen komen. (Sportevenementen, wijkmarkten, culturele feesten). Zorg hierbij voor zichtbaarheid en ga het gesprek aan. Dit kan doormiddel van een informatiestent of enkel als zichtbaar overheidsorgaan om het gesprek aan te gaan en te verbinden.
- > Werk met vertrouwde intermediars. (Netwerk bondgenoten, imam, trainer, ondernemer).
- > Start klein maar zichtbaar.
- > Meedoen i.p.v. organiseren. (sluit aan bij de wijk maar start niet vanuit gemeente, dit zal mogelijke weerstand verminderen).

Belangrijke om in acht te houden is “Kleine stappen, grote zichtbaarheid”: Eerst meedoen, luisteren, kleine successen realiseren en pas daarna grote thema’s introduceren.

3.3 Verenig netwerk

Een bijeenkomst met geïdentificeerde partijen kan een goede eerste stap bieden om te komen tot actieve buurthulp bij crisis. Onderstaand bieden wij een schets voor twee bijeenkomsten. Er is een opzet gemaakt voor twee bijeenkomsten om het netwerk (organisaties, verenigingen, sleutelfiguren) de tijd te gunnen de eerste informatie te laten bezinken. Er komt mogelijk veel informatie en in sommige gevallen angst op hun af (afhankelijk van buurt en type inwoner). Ook de mogelijkheid om gerichte hulp kunnen bieden en een verantwoordelijkheid te pakken in tijd van crisis kan nieuw zijn en het is goed om dit rustig te laten inwerken.

Een interactieve samenkomst draagt bij aan:

- Betrokken worden.
- Informatie wisseling, niet enkel informatie geven (zenden).
- Persoonlijke verhalen.
- Werk met voorbeelden welke relevant zijn voor betrokkenen.

Eerste bijeenkomst

Bij de eerste bijeenkomst is het doel om binding te creëren met het netwerk en/of binnen de netwerken. Dit naast het vergroten van bewustwording en inzage in toekomstige crisis.

Onderstaande opzet met PowerPoint Presentatie “Veerkracht.Netwerkbijeenkomst1” kan hierbij worden gebruikt.

Toekomstige crisis

- **Welkom en introductie onderwerp**
Voorstellen van alle aanwezigen. Uitleg over noodzaak bijeenkomst, waarom is dit onderwerp relevant voor aanwezigen.
- **Verkenning thema**
Voorbeelden van mogelijk toekomstige crisis. Betrek deze op de locatie en aanwezigen, zorg voor beeldvorming. Dit zal nut en noodzaak van de bijeenkomst kracht bijzetten.
- **Pauze**
Een pauze met een hapje en drankje zal zorgen voor gesprekken en verbinding van aanwezigen.
- **Impact op de persoon/organisatie en impact op de wijk**
Inventariseer gezamenlijk (mogelijk in groepen) wat de risico’s zullen zijn. Maak per groepje een mindmap.
De gesprekstool van de NCTV kan hier een leidraad in bieden.
- **Afsluiting & vervolg.**

Belangrijke punten om in overweging te nemen voor de bijeenkomst:

- **Juiste locatie.**
Kies een locatie welke centraal gelegen, herkenbaar of vooral uniek is voor de inwoner. Dit zal bijdragen aan de opkomst en openheid van deelnemers.
- **Zorg voor open & veilige sfeer.**
Mensen moeten zich fijn voelen en vrij om te delen.
- **Leeg geen structuur op maar faciliteer gezamenlijke richting.**

Tweede bijeenkomst

De tweede bijeenkomst richt zich op de afspraken binnen een netwerk. Dit zijn de mogelijke afspraken welke er gemaakt kunnen worden en de ondersteuning welke zij kunnen bieden ten tijde van een crisis. Zie hiervoor de Checklist handreiking gemeenten.

- **Terugkoppeling eerste bijeenkomst.**
Welkom, met een terugkoppeling van de afgelopen bijeenkomst. Hierbij kan individueel aandacht zijn vanuit de genodigden wat zij hieruit hebben gehaald. Mogelijk hebben zij reeds afspraken gemaakt of anderen punten georganiseerd.
- **Expertise uitnodigen**
Laat een expert spreken over een onderwerp, bijvoorbeeld iemand over mentale gezondheid of een expert van noodhulp. Zij kunnen ervaring en noodzaak delen. *Let bij samenwerking van expertise goed op integriteit van deze partij. Er zijn veel partijen die hier momenteel voor opstaan maar (nog) niet de juiste expertise kunnen bieden.*
- **Pauze**
Een pauze met een hapje en drankje zal zorgen voor gesprekken en verbinding van aanwezigen.
- **Netwerk doelen formuleren**
Wat kunnen we als netwerk bereiken en welke planning past hierbij? Laat het netwerk zelf nadenken wat zij kunnen bieden en wat zij nodig hebben ten tijde van langdurige crisis. *Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de checklist netwerken.*
- **Organisatievorm**
Hoe willen we samenwerken. Denk hierbij aan relatiebeheer, mogelijkheden tot oefenen en kennisdeling. Wat is er bestaand in het netwerk en wat kan hier op aangevuld worden. Wat hebben zij nodig van gemeenten. *Let hierbij op de rol van gemeenten. Het is zaak dat het netwerk zichzelf in stand kan houden en de rol/investering van de gemeente gering blijft.*
- **Afsluiting & commitment**
Stel vast welke vervolgstappen het netwerk nuttig vindt.

STAP 4

3.4 Platform opzetten

Creëer een platform met alle betrokken partijen of netwerken. De partijen moeten zich verbonden voelen met het doel en ook met elkaar. Met platform wordt de manier van contact bedoelt, zie ook het onderstaande kwadrant. Dit zal zorgen dat betrokkenen ook betrokken blijven. Dit platform en het netwerk, zal ook een meerwaarde houden in de koude fase voor een crisis. Dit zal zorgen voor hogere cohesie en geluk bij de inwoners en participanten.

- De belangrijkste voorwaarden voor het in stand houden van een netwerk zijn:
- 1. Gevoel van zingeving.
  - 2. Betrokkenheid behouden door training en oefening.

Afhankelijk van de uitkomsten van (mogelijke) bijeenkomsten en het DNA van het gebied kan je kiezen voor de volgende hulpmiddelen in de afbeelding hiernaast.

- Een aantal punten zijn belangrijk voor alle vlakken:
- **Succes zichtbaar vieren.**
Het vieren van successen versterkt betrokkenheid, vergroot vertrouwen en maakt zichtbaar netwerken in de buurt verschil maakt.
  - **Waardering en erkenning.**
Laat betrokkenen merken dat hun inzet ertoe doet. Dit via complimenten, bedankjes.
  - **Consistente communicatie.**
Denk hierbij aan de handelsperspectieven en informatie voor de bewustwording. Hierbij moet de boodschap hetzelfde en gebruik hiervoor de lijn vanuit landelijke (NCTV) communicatie.

STAP 5

3.5 Relatiebeheer

Zorg voor een verantwoordelijke voor relatiebeheer van dit netwerk. Een gemeente kan kiezen dit opnieuw op te zetten bij mogelijk verbonden netwerken of nieuw opgezette netwerken. Dit kan ook belegd worden bij een bestaand overleg of binnen het netwerk zelf. Deze verantwoordelijke zorgt voor:

- Algemene communicatie over het netwerk.
- Kennisdeling.
- Samenkomst.
- Sociale afspraken binnen de groep.

STAP 6

3.6 Oefening

Oefening geeft een goede voorbereiding en inzicht in mogelijke scenario's. Het geeft inzicht in het handelen evenals de samenwerking met overige partners en betrokkenen. Het zorgt voor vertrouwen in eigen handelen evenals handelen van andere betrokkenen. Dit alles om goed te weten wat te doen ten tijde van een crisis.

Het is hierbij belangrijk dat het netwerk begrijpt dat er geen beoordeling vasthangt aan het oefenen. Het geeft inzicht en helpt het samen vormen van het netwerk.

Bij een coördinerende aanpak kan de opzet van de (mogelijk verschillende) oefening(en) vanuit de gemeente worden gemaakt. Hierbij kan gekeken worden naar het soort gebied (grootte evenals demografie bijvoorbeeld) en de verschillende netwerken en afspraken. Met de oefeningen kan er getoetst worden of deze realistisch zijn.

Bij deze aanpak is het mogelijk om van te voren meerdere opvolgende oefeningen te plannen verspreid over een langere periode. Deze zullen initieel meer organisatie vragen vanuit de gemeenten maar bij betrekking van het gebied en het netwerk, kan dit met gerichte verschuiving langzaam meer bij het netwerk zelf gelegd worden.

3.6.1 Doel en focus

Naar aanleiding van de afspraken en gestelde doelen van het netwerk kan er oefendoel(en) worden vastgesteld. Onderstaand een aantal voorbeelden:

- Samenwerking netwerkpartners.
- Communicatie tijdens crisis.
- Rolverdeling en besluitvorming.

3.6.2 Betrokkenen

Maak een opzet van alle betrokkenen voor de oefening. Denk in een groter gebied aan verschillende grotere partijen als woningcorporaties , zorginstellingen evenals sleutelfiguren. Kijk goed naar het netwerk en de afspraken. Haal op wie zij nodig achten. Zorg bij deze aanpak voor een duidelijk uitnodiging digitaal en/of fysiek. Dit met een klein overzicht van alle geplande oefeningen. Wees hierbij duidelijk wat er verwacht wordt, waarom zij belangrijk zijn en dat er geen beoordeling aan vast ligt maar de nadruk op samen komen.

3.6.3 Ontwerp

Kies per oefendoel een juiste type oefening. Onderstaand een aantal voorbeelden:

- Tabletop.
- Praktijksimulatie.
- Digitale oefeningen.
- Instructies.
- Spelvormen.

3.6.4 Uitvoering oefening

Zorg voor een briefing vooraf aan de oefening. Maak de oefening nuttig maar ook gezellig. De binding en informatiestroom om de oefening heen is net zo belangrijk. Zorg voor een open en veilige sfeer, dit ook in de nabespreking van de oefening. Zorg dat men zich open voelt en in een veilige leeromgeving bevindt.

3.6.5 Vervolg

Zorg na afloop van de oefening voor een stuk erkenning en succesviering. Dit zal zorgen voor positieve sfeer en binding & behoud van het netwerk. Reflecteer terug met een navolging, digitaal (sociale media of mail) of mogelijk fysiek in een lokale krant.

4. Stappenplan Coachende aanpak

Deze aanpak kan worden gekozen bij:

Vak 1	Coachende aanpak
Vak 2	Afhankelijk van voorkeur, zowel coachend als coördinerend is passend
Vak 3	Afhankelijk van voorkeur, zowel coachend als coördinerend is passend

STAP 1

4.1 Inventariseer netwerken

Breng bestaande netwerken in kaart. Bekijk welke netwerken belang hebben en een groot draagvlak binnen de haarvaten van het gebied.

Binnen dit gebied kan met name gekeken worden naar bestaande netwerken. Onderstaand voorbeelden van netwerken waar naar gekeken kan worden:

Kijk naast de bestaande netwerken naar de losse sleutelfiguren of aanvullingen uit onderstaande verenigingen en organisaties.

Netwerk categorie	Voorbeelden	
Informele inwonernetwerken	BuurtApps & whatsapp groepen	
	Burenhulp	
	Ontmoetingsgroepen Koffiegroepen/wandelgroepen	
Georganiseerde inwonerinitiatieven	Buurtvereniging/wijkraad	
	Buurtmoestuin/groenprojecten	
	Culturele organisaties (buurtfeesten, kunstprojecten etc.)	
	Kledingruil, ruilkasten	
Jeugd en gezinnen	Ouderinitiatieven	
	Jongereninitiatieven	

Maatschappelijk veld	Netwerk categorie	Voorbeelden
Overheid & publieke diensten	Buurt- en wijkpartners.	
	Wijkagenten, buurtregisseurs handhavers, veiligheidscoördinatoren, postcommandanten lokale brandweer.	
Maatschappelijk middenveld	Sleutelfiguren & Actieve bewoners	Actieve buurtbewoners, buurtambassadeurs.
	Bewonersinitiatieven (formeel)	Buurtverenigingen, gezamenlijke moestuinen.
	Ouderen organisaties	Seniorenplatform, ouderenorganisaties, mantelzorgnetwerken, verzorgingstehuizen.
	Religieuze & culturele gemeenschappen	Moskeeën, kerken, tempels, culturele verenigingen, migrantenorganisaties.
Onderwijs & Jeugd	Onderwijsinstellingen	Basisscholen, middelbare scholen, MBO/HBO, schoolmaatschappelijk werk.
	Jongeren en sportactiviteiten	Scouting, sportverenigingen, jongerenwerkorganisaties, jongerenraden.
Markt/bedrijfsleven	Lokale ondernemers & bedrijven	Ondernemersverenigingen, horeca, boeren, winkeliers, marktkooplieden.
Media& Communicatie	Lokale media	Lokale krant, buurtbladen, lokale radio, mediaplatformen.
	Online en sociale media	Wijkwebsites, buurtapps, facebookgroepen.
Informele netwerken	Buurtgroepen & vrijwilligers	Whatsapp-buurtpreventiegroepen, burenhulp, vrijwilligersnetwerken.

STAP 2

4.2 Zichtbaarheid en aansluiting wijk.

Een bijeenkomst met geïdentificeerde netwerken kan een goede eerste stap bieden. Onderstaand bieden wij een schets voor twee bijeenkomsten. Er is een opzet gemaakt voor twee bijeenkomsten om de inwoner de tijd te gunnen de eerste informatie te laten bezinken. Er komt mogelijk veel informatie en in sommige gevallen angst op hun af. Ook een mogelijkheid van gerichte hulp kunnen bieden en een verantwoordelijkheid pakken in tijd van crisis kan nieuw zijn en is goed om rustig te laten inwerken.

Een interactieve samenkomst zorgt dat mensen betrokken voelen en zelfstandig nadenken. Het draagt bij aan:

- Betrokken worden.
- Informatie wisseling, niet enkel informatie geven (zenden).
- Persoonlijke verhalen.
- Werk met voorbeelden welke relevant zijn voor betrokkenen.

Eerste bijeenkomst

Bij de eerste bijeenkomst is het doel om binding te creëren binnen en met het netwerk, naast het vergroten van bewustwording en inzage in toekomstige crisis.

Onderstaande opzet met PowerPoint Presentatie “Veerkracht.Netwerkbijeenkomst1” kan hierbij worden gebruikt.

Opzet eerste bijeenkomst

- **Welkom en introductie onderwerp**
Voorstellen van alle aanwezigen. Uitleg over noodzaak bijeenkomst, waarom is dit onderwerp relevant voor aanwezigen.
- **Verkenning thema.**
Voorbeelden van mogelijk toekomstige crisis. Betrek deze op de locatie en aanwezigen, zorg voor beeldvorming. Dit zal nut en noodzaak van de bijeenkomst kracht bijzetten.
- **Pauze.**
Een pauze met een hapje en drankje zal zorgen voor gesprekken en verbinding van aanwezigen.
- **Impact op de persoon/organisatie en impact op de wijk.**
Inventariseer gezamenlijk (mogelijk in groepen) wat de risico’s zullen zijn. Maak per groepje een mindmap.
De gesprekstool van de NCTV kan hier een leidraad in bieden.
- **Afsluiting & vervolg.**

Belangrijke punten om in overweging te nemen voor de bijeenkomst:

- **Juiste locatie.**
Kies een locatie welke centraal gelegen, herkenbaar of vooral uniek is voor de inwoner. Dit zal bijdragen aan de opkomst en openheid van deelnemers.
- **Zorg voor open & veilige sfeer.**
Mensen moeten zich fijn voelen en vrij om te delen.
- **Leeg geen structuur op maar faciliteer gezamenlijke richting.**

Tweede bijeenkomst

De tweede bijeenkomst richt zich op de zorg van een netwerk. Mogelijke afspraken welke er gemaakt kunnen worden en de ondersteuning welke zij kunnen bieden ten tijde van een crisis.

Opzet tweede bijeenkomst:

- **Terugkoppeling eerste bijeenkomst.**
Welkom, met een terugkoppeling van de afgelopen bijeenkomst. Hierbij kan individueel aandacht zijn vanuit de genodigden wat zij hieruit hebben gehaald. Mogelijk hebben zij reeds afspraken gemaakt of anderen punten georganiseerd.
- **Expertise uitnodigen**
Laat een expert spreken over een onderwerp, bijvoorbeeld iemand over mentale gezondheid of een expert van noodhulp. Zij kunnen ervaring en noodzaak delen.
- **Pauze.**
Een pauze met een hapje en drankje zal zorgen voor gesprekken en verbinding van aanwezigen.
- **Netwerk doelen formuleren.**
Wat kunnen we als netwerk bereiken en welke planning past hierbij? Laat het netwerk zelf nadenken wat zij kunnen bieden en wat zij nodig hebben ten tijde van langdurige crisis.
Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de checklist netwerken.
- **Organisatievorm.**
Hoe willen we samenwerken. Denk hierbij aan relatiebeheer, mogelijkheden tot oefenen en kennisdeling. Wat is er bestaand in het netwerk en wat kan hier op aangevuld worden. Wat hebben zij nodig van gemeenten.
Let hierbij op de rol van gemeenten. Het is zaak dat het netwerk zichzelf in stand kan houden en de rol/investering van de gemeente gering blijft.
- **Afsluiting & commitment.**
Stel vast welke vervolgstappen het netwerk nuttig vindt.

STAP 3

4.3 Informatiebeheer

Wanneer aangesloten kan worden op bestaande netwerken is na vereniging, informatievoorziening het belangrijkste. De ontwikkelingen binnen de overheid en vernieuwde informatie vanuit de gemeente. Vanuit het netwerk de behoeftes als hulp in samenkost of contacten met experts. Maak afspraken hoe de contacten lopen en waar zij terecht kunnen.

De partijen moeten zich verbonden voelen met het doel en ook met elkaar.

De belangrijkste voorwaarden voor het in stand houden van een netwerk zijn:

1. Gevoel van zingeving.
2. Betrokkenheid behouden door training en oefening.

Afhankelijk van de uitkomsten van (mogelijke) bijeenkomsten en het DNA van het gebied kan je kiezen voor de volgende hulpmiddelen:

Een aantal punten zijn belangrijk voor alle vlakken:

- Succes zichtbaar vieren.
Het vieren van successen versterkt betrokkenheid, vergroot vertrouwen en maakt zichtbaar netwerken in de buurt verschil maakt.
- Waardering en erkenning.
Laat betrokkenen merken dat hun inzet ertoe doet. Dit via complimenten, bedankjes.
- Consistente communicatie.
Denk hierbij aan de handelsperspectieven en informatie voor de bewustwording. Hierbij moet de boodschap hetzelfde en gebruik hiervoor de lijn vanuit landelijke (NCTV) communicatie.

STAP 4

4.4 Oefening

Oefening geeft een goede voorbereiding en inzicht in mogelijke scenario's. Het geeft inzicht in het handelen evenals de samenwerking met overige partners en betrokkenen. Het zorgt voor vertrouwen in eigen handelen evenals handelen van andere betrokkenen. Dit alles om goed te weten wat te doen ten tijde van een crisis.

Het is hierbij belangrijk dat het netwerk begrijpt dat er geen beoordeling vasthangt aan het oefenen. Het geeft inzicht en helpt het samen vormen van het netwerk.

Bij een coachende aanpak is het handig om de opzet van oefeningen en behoeftes uit het netwerk zelf te halen. Kijk of er een behoefte ligt voor meerdere oefening op een planning of dat dit gestalte krijgt naar aanleiding van de eerste oefening(en). Houdt een stuk overzicht en wees beschikbaar als expert om hulp te bieden voor opzet en invulling. Mocht er behoefte zijn voor een meer gecoördineerde aanpak of hulpmiddelen voor het netwerk kan gekeken worden naar doorloop bij coördinerende aanpak. Zie hiervoor 3.6 STAP 7 oefening (coördinerende aanpak).

5 Partners

5.1 Lijst potentiële partners

In een vervolguiterwerking van deze handreiking worden overige partners verder uitgewerkt. Dit is een lijst met potentiële partners (vaak nationaal georganiseerd). Hierin wordt uitgewerkt wat zij doen, wat ze kunnen bieden. De meerwaarde wordt kort geduid samen met hoe de afspraken en op- en afschaling kan verlopen.

Onderstaande lijst wordt hierin uitgewerkt:

■ Rode Kruis.	■ SARDOG NL
■ Leger des heils.	■ Nationale zorgreserve
■ Voedselbank.	■ Nationaal drone team
■ Veteran search	■ Infra capaciteit alliance
■ NASAR	■ Digitaal trustcentrum
■ Burgerhulpverlening	■ Maritiem centrum
■ Stichting dieren en rampen	■ Dierenambulance

Dit in totaal uitgewerkt in een tabel. Hierin is overzichtelijk duiding te zien, op welk niveau de organisatie werkt (lokaal, regionaal, landelijk), welke handjes, hoofdjes of hulpmiddelen deze kan bieden, wat de organisatie kan bieden en welke actie hiervoor ondernemen moet worden.

6 ■ Good Practices

Onderstaand komen voorbeelden van gemeenten. Hierin wordt aangegeven wat de aanpak is geweest, wat goed heeft uitgewerkt en wat mogelijk minder goed. Ook wordt hierbij beschreven wat de belangrijkste punten zijn om mogelijk over te nemen. Gesprek aangaan met partners, laten verplaatsen in scenario's. Laat ook samen komen met bondgenoten, gebruik deze waar mogelijk.

Gemeenten waarbij best practice moet worden uitgewerkt:

- Amersfoort.
- Renswoude.
- Doorn, Ludenkwartier.

Graag willen we benadrukken dat deze lijst uitgebreid zal worden. De actuele lijst is te vinden via de onderstaande knop en zal voortdurend worden bijgewerkt.